

Tiedon laatukehikko osahankkeen ohjausryhmän kokouksen pöytäkirja

Aika: Torstai 22.9.2022 klo 9:00-10:00

Paikka: Teams-kokous

Osallistujat: Olli-Pekka Rissanen, johtava asiantuntija, VM, puheenjohtaja

Jäsenet:

Juuso Rahkola, Analytiikkayksikön päällikkö, Kansaneläkelaitos
Maarit Leinonen, projektipäällikkö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Päivi Nissi, laatupäällikkö, Verohallinto

Asiantuntijat:

Outi Ahti-Miettinen, Tiedon laatukehikko, kehittämispäällikkö, Tilastokeskus, sihteeri

Muut asiantuntijat:

Tanja Lahti, TiHA-hankepäällikkö, VM

Poissa: jäsenet:

Kirsti Pohjanpää, ryhmäpäällikkö, Tilastokeskus
Heli Koski, tutkimusjohtaja, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Helena Laaksonen, Tietoarkiston johtaja, Tampereen yliopisto
Paula Merikko, johtaja, Opetushallitus
Tapio Matinmikko, johtaja, Oulun kaupunki

pysyvä asiantuntija Mervi Haakana, Tiedon laatukehikko -projektipäällikkö, Tilastokeskus

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.03 ja totesi asialistan hyväksytyksi.

2. Osahankkeen tilannekuva

Outi Ahti-Miettinen esitteli osahankkeen tilannekuvan ja syksyn työsuunnitelmaa. Jakson aikana tiedon laatuverkosto on lähtenyt käyntiin ja ensimmäinen tapaaminen järjestettiin toukuussa. Tiedon laadusta valmistui oma eOppiva-kurssi Tiedon äärellä – tehoa tiedon käyttöön -koulutuskokonaisuuden osana. Koulutuksen teko oli rankka ponnistus, mutta lopputulos on saanut paljon positiivista palautetta. Käyttöönoton suunnittelusta ja arviointimallista on valmistunut ensimmäiset versiot, jotka on viety laajan projektiryhmän kommentoitaviksi.

Jakson aikana on myös valmistunut ensimmäinen versio soveltamisohjeesta. Soveltamisohjeen tarkoituksena on helpottaa mittareiden tulevaa käyttöönottoa organisaatioissa. Soveltamisohje on tällä hetkellä taittajalla työstettävänä, jotta dokumentista saadaan myös saavutettava. Taiton jälkeen dokumentti julkaistaan projektin verkkosivulla.

Keskustelussa nostettiin esiin materiaalien tarve myös englannin ja ruotsinkielisinä. Esittelymateriaalia onkin projektissa tuotettu erityisesti englanninkielisenä. Projektin tuloksia onkin useassa kansainvälisessä tilaisuudessa jo esitelty. Myös eOppiva-kurssi tullaan syksyn aikana julkaisemaan sekä englanniksi että ruotsiksi. Käytiin myös keskustelua käyttöönoton suunnittelusta. Miten ja missä järjestyksessä käyttöönottoa tulisi suunnitella. Rajalliset resurssit tulisi käyttää mahdollisimman vaikuttavasti niin, että organisaatiot tunnistaisivat tärkeimmät aineistonsa sekä käyttäjien että oman toiminnan kannalta. Käyttöönotto onkin välttämätöntä tehdä portaittain ja tärkeimmät kuvattavat aineistot tulisi tunnistaa.

Syksy on projektille vielä työntäyteinen. Laatukehikon käyttöönoton suunnitelman, arviointimallin ja hallintamallin viimeistely jatkuu. Projektin viimeiset pilotit, dashboard-pilotit, ovat juuri käynnistymässä ja niiden läpivienti on työlistalla syksyllä. Näiden lisäksi syksyllä tullaan keskittymään vahvasti viestintään erilaisissa tilaisuuksissa ja muilla toimilla (tarkemmin kohdassa 3). Tiedon laadun yhteistyöverkoston toimintaa kehitetään edelleen ja suunnitellaan töiden siirtämistä projektin jälkeiseen aikaan.

3. Viestintä

Outi esitteli keskeisimmät syksyn viestintätoimenpiteet. Syksyllä suuri osa projektin resursseista käytetään viestimiseen erilaisilla foorumeilla. Kuntapuolen tiedottamiseen kiinnitetään erityisesti huomiota. Projekti osallistui kuntamarkkinoille, jossa päästiin sekä esittelemään työkaluja aineiston laadun tunnistamisessa että keskustelemaan aktiivisesti kuntatoimijoiden kanssa. VM:n rahoittaman digikannustin rahoituksen saaneille kunnille suunnitellaan myös erillistä infotilaisuutta tiedon laadusta.

Projektin tuotoksia on päästy jakson aikana esittelemään laajasti eri tilaisuuksissa niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Tiedon laadun yhteistyöverkosto on lähtenyt hyvin käyntiin ja vastaanotto on ollut innostunutta. Verkosto laajenee edelleen ja syksyn aikana tullaan järjestämään vielä kaksi verkostotilaisuutta. Viestintämateriaalia mm. PowerPoint-muodossa on tuotettu kolmella kielellä. Siirryttäessä loppuvuoteen viestinnässä tullaan keskittymään projektin tulosten jatkuvuuteen ja roolien selventämiseen vuonna 2023. Lisäksi osallistutaan TIHA-hankkeen yhteisiin viimeisiin tilaisuuksiin.

Tiedonhallintalautakunnan aikatauluista riippuen suosituksen viestintää tullaan suunnittelemaan syksyn aikana yhteistyössä lautakunnan kanssa.

4. Tiedon laadun yhteistyöverkosto

Verkostoyhteistyö on käynnistynyt hyvin. Kokoukseen mennessä on järjestetty kaksi verkostotilaisuutta, ensimmäinen toukokuussa ja toinen syyskuun alussa. Molemmissa tilaisuuksissa on ollut hyvin osallistujia ja palaute on ollut positiivista. Ensimmäisen tapaamisen aiheena oli kansallinen käyttöönotto ja verkostotyön käynnistäminen. Toisessa tapaamisessa keskityttiin organisaatiotason käyttöönottoon ja siihen liittyviin kysymyksiin ja haasteisiin. Verkostoon on nyt ilmoittautunut 159 henkilöä.

Syksyllä tullaan järjestämään vielä kaksi verkostotapaamista. Seuraava tapaaminen tullaan järjestämään koronatilanteen salliessa lähitapaamisena Tilastokeskuksen tiloissa 1.11. Aiheena tuossa tilaisuudessa on tietoaaineistotasoinen käyttöönotto. Joulukuussa järjestetään vielä tämän projektin toimesta viimeinen verkostotilaisuus, jossa käydään läpi verkoston toimintaa 2022 ja käännetään katseet vuoden 2023 suunnitelmiin.

Keskustelussa todettiin, että kuntien osallistuminen verkostotoimintaan on ollut hyvää ja etäyhteyksillä järjestetyt tapaamiset ovat varmasti olleet tässä hyödyksi. Toisaalta myös lähitapaamisia on toivottu ja siksi seuraavaa tapaamista suunnitellaan lähitapaamisena. Keskusteltiin mahdollisuuksista toteuttaa tilaisuuksia jatkossa hybriditapaamisina. Hybriditilaisuuksien järjestämisiä on selvitetty projektissa, joskin vielä sekä osaaminen että välineet niiden onnistuneeseen toteutukseen ovat rajallisia. Erilaisten välineiden kehittymistä seurataan aktiivisesti ja pyritään löytämään hyviä toteutusmalleja tähän jatkossa.

5. Laatukehikon hallintamallin hahmottelu

Hallintamalli esittää tiedon laatukehikon ylläpidon ja kehittämisen sekä käyttöönoton kansallisen tason toimintamallit, organisoinnin ja vastuut sekä miten laatukehikkoon kohdistuvia muutoksia hallitaan. Tavoitteena on toiminnan jatkuvuuden, ylläpidon ja kehittämisen varmistaminen.

Projektissa on hahmoteltu julkisen hallinnon toimijat ja niiden välisiä suhteita tiedonlaadun näkökulmasta. Laatuksiteerien ja -mittareiden elinkaari on kuvattu ja prosessit niiden ylläpitoon on kuvattu. Tiedonhallintalautakunnan aikataulut suosituksen hyväksymisestä on vielä epäselvää, joten lopullisia prosesseja on vaikea tässä vaiheessa tarkemmin suunnitella. On kuitenkin tärkeää tunnistaa kehikon eri osien ylläpitotarpeet ja tarvittavat prosessit ja yhteistyötahon jatkotyössä.

6. Vuoden 2023 toiminnan suunnittelu

Viimeisenä varsinaisena asiakohtana käytiin läpi vuoden 2023 toiminnan suunnittelun tilannetta. Osahankkeen rahoitus päättyy vuoden 2022 lopussa. Valtiovarainministeriö ja Tilastokeskus selvittävät resursseja vuodelle 2023. Projekti työstää hallintamallia ja työsuunnitelmaa vuodelle 2023. Vuosi 2023 tulee olemaan siltavuosi: eduskuntavaalien ja uuden hallitusohjelman toivotaan viitoittavat tietä vuodesta 2024 eteenpäin.

Vuodelle 2023 on tunnistettu tarvittavia tehtäviä projektin tulosten käyttöönoton varmistamiseksi. Kansallista tahtotilaa työn edistämiseksi tulee vahvistaa. Lisäksi organisaatiot tulevat tarvitsemaan tukea käytännön käyttöönototyössään. Erilaisia yhteistyömuotoja tulee tukea ja kehittää. Osaamisen kehittäminen tulee olla vahvasti työn keskiössä ja toisilta oppimista tuetaan verkostotyöllä. Viestintään tulee panostaa entistä enemmän.

Keskustelussa nousi esiin tarve pohtia mitä jatkossa vaaditaan ja missä järjestyksessä. Kuvaamisen resurssit pitää käyttää tärkeimpien aineistojen kuvaamiseen. Organisaatioiden tulee itse tehdä päätöksiä missä järjestyksessä aineistoja kuvaa. Lisäksi laatukehikolle nostettiin esiin tarve käyttää sitä myös aineistojen arvioinnissa. Jos tiettyjä aineistoja voidaan luotettavasti todentaa niin heikkolaatuisiksi, ettei niiden laatutaso riitä käyttötarkoituksiin, pitäisi tällaisten tietoaineistojen ylläpitoa kyseenalaistaa tai vaatia suunnitelmia muutoksista. Keskusteltiin myös jatkossa tarpeesta pienemmälle ydinryhmälle (vrt. laaja projektiryhmä). Tarvetta ei olla tässä vaiheessa vielä pohdittu. Verkostotyön muotoja ja kokemuksia vielä kerätään ja tarve tiiviimmälle ryhmälle vielä pohditaan. Todettiin myös, että tällainen ydinryhmätoiminta vaatisi myös osallistuvien organisaatioiden vahvan sitoutumisen ja halun käyttää resursseja tähän työhön.

7. Muut asiat

- TiHA-hankkeen päätöstilaisuus järjestetään 3.11.2022 verkkotilaisuutena, lisätietoja osoitteessa <https://vm.fi/tapahtumat/2022-11-03/tiedon-hyodyntamisen-ja-avaamisen-hankkeen-loppuseminaari>. Seuraavalla viikolla 8.11.2022 VM järjestää Tiedon äärellä 2022 – tietopolitiikan uusi suunta –seminaarin, joka toteutetaan hybriditilaisuutena, lisätietoja osoitteessa <https://vm.fi/tapahtumat/2022-11-08/tietopolitiikkaseminaari-2022>.
- TiHA TP3 -osahanke järjestää oman päätöstilaisuuden lähitapahtumana 24.11.

8. Seuraava kokous

Syksyn toinen ja osahankkeen viimeinen ohjausryhmän kokous on 21.11.2022.

9. Kokouksen päättäminen

Koska muita asioita ei ollut, puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.00